

RADNA GRUPA ZA ŽENSKO PODUZETNIŠTVO ZAVRŠNI DOKUMENT

Medugorje, 15. svibnja 2013

U sklopu 13. Foruma jadransko-jonskih gospodarskih komora, od 14. do 16. svibnja 2013. u Medugorju, BiH, održan je 15. svibnja Okrugli stol za žensko poduzetništvo. Moderatorica okruglog stola je bila Jadranka Radovanić, predsjednica HGK Županijske komore Split pri kojoj je i tajništvo stola. Okrugli stol za žensko poduzetništvo bio je jedan od najposjećenijih stolova ovogodišnjeg Foruma – u njegovom je radu sudjelovalo 70-ak poduzetnica, poslovnih žena i predstavnic institucija iz pet zemalja jadransko-jonskog područja (Hrvatske, BiH, Crne Gore, Albanije i Italije).

Tema ovogodišnjeg okruglog stola bila je "Prezentacija primjera dobre prakse – jedan od načina jačanja regionalne gospodarske aktivnosti".

U svom uvodnom obraćanju Jadranka Radovanić je dala rezime aktivnosti na području ženskog poduzetništva u sklopu Foruma u 13 godina njegovog djelovanja i 10 godina službenog, institucionalnog postojanja, te je izdvojila najznačajnije aktivnosti provedene u protekloj godini dana, od zadnjeg zasjedanja Foruma. U Tirani je tako uspješno održan 7. kongres poduzetnica jadransko-jonskog područja, uz nazočnost i podršku albanskog premijera Sali Berishe.

Informirala je sudionice Okruglog stola da je po pitanju uvođenja obaveznih kvota za žene u upravnim odborima javnih tvrtki, a vezano za prijedlog Europske komisije za Direktivu o poboljšanju rodne ravnoteže, stav Hrvatske udruge poslovnih žena Krug da bi bilo potrebno uvesti kvote na liste kod političkih stranaka i u upravne odbore javnih tvrtki odnosno onih u većinskom vlasništvu države, ali da tu odredbu nikako ne bi trebalo primjenjivati kod privatnog sektora. Predložena Direktiva inače postavlja cilj od 40% podzastupljenog spola odnosno žena u upravnim odborima tvrtki koje kotiraju na burzi na EU razini.

Skup su potom u uvodnom dijelu pozdravile Selma Jakupović, zastupnica u Parlamentu FBiH, Ana Vuković, direktorica Gender centra FBiH, te Jasminka Trzun, potpredsjednica Hrvatske gospodarske komore.

Govoreći o formiranju Kluba parlamentarki Zastupničkog doma Parlamenta FBiH, Selma Jakupović je navela da isti ima u vidu niz aktivnosti, poput kreiranja mnogih zakona, rješavanja evidentiranih problema, suradnje s nevladinim organizacijama te drugim klubovima i odborima. Klub će raditi na osnaživanju žena koje još uvijek nisu dobile mjesto u društvu koje zaslužuju, te će uskoro imati posebnu sjednicu o ženskom poduzetništvu.

Ana Vuković je govoreći o radu Gender centra i stanju po pitanju ženskog poduzetništva u BiH rekla da nije lako danas biti poduzetnik u BiH, a biti žena poduzetnica još je teže zbog višestrukih, političkih, administrativnih i tradicionalnih prepreka. U pripremi je druga po redu nacionalna strategija o ravnopravnosti spolova, koja je u fazi davanja suglasnosti, i kojom je identificirano 5 prioriteta, među njima rad i zapošljavanje, uključujući i žensko poduzetništvo. Navela je dva projekta na kojima Gender centar radi – s Gospodarskom komorom FBiH na analizi stanja i kreiranju mjera za razvoj ženskog poduzetništva, te s Federalnim Ministarstvom okoliša i turizma - TEGO Koncept projekt

kojemu je cilj zaštita okoliša na način da se od ambalažnog otpada prikupljenog iz okoliša izrađuju upotrebni predmeti koji će biti i u službi promocije turizma. TEGO Koncept projektom namjerava se uposliti što više osoba, i iz ugroženih skupina, te utjecati na smanjenje siromaštva.

Jasminka Trzun je upoznala nazočne s nizom aktivnosti koje HGK od svog početka provodi na razvoju ženskog poduzetništva, dobroj suradnji s Hrvatskom udrugom poslovnih žena Krug, te postignutim rezultatima: Hrvatska ima Strategiju razvoja ženskog poduzetništva 2010.-2013. i Akcijski plan za njenu provedbu, devet godina je imala zaseban fond za financiranje ženskog poduzetništva, sudjelovalo se u nizu projekata, savjetodavnoj pomoći i dr.

U I. radnom dijelu skupa, naslovljenom "Žensko poduzetništvo jadransko-jonske regije – postignuća i mogućnosti", Tiziana Pompei, zamjenica glavnog tajnika Unioncamere, govorila je o mreži odbora za promociju ženskog poduzetništva u talijanskom komorskom sustavu, o dobrim iskustvima rada u odborima (primjerima dobre prakse), te budućim prilikama i mogućnostima suradnje.

U Italiji je od 6 milijuna tvrtki njih 1.400.000 u ženskom vlasništvu, a od toga je 600.000 ženskih tvrtki iz jadransko-jonskog bazena, što otvara mogućnosti zajedničkih projekata. U talijanskom Parlamentu žene su zastupljene s 30%.

Pompei je govorila i o nužnosti prave baze statističkih podataka o ženama u poduzetništvu, u Italiji se od 2003. provodi projekt "Opservatorij ženskog poduzetništva", kojim se prate i elaboriraju takvi podaci.

Navela je i primjer «Giro d'Italia» poduzetnica, koji se održava pet godina, kao dobar primjer na koji način žene u poduzetništvu rade na svojoj prepoznatljivosti, te predložila da se i Forum uključi u njega.

Patrizia Casagrande Esposto, iz Provincije Ancona, je ukazala na žensko poduzetništvo kao ključan odgovor na krizu u Europi, stoga je važno da raste uloga žena u poduzetništvu kao i njihovo povezivanje i umrežavanje, poput Jadransko-jonske makroregije.

Željana Bevanda, glavna tajnica Gospodarske komore FBiH, je prezentirala potpore razvoju poduzetništva žena u Federaciji BiH. U ukupnoj zaposlenosti u FBiH žene sudjeluju s 40,1%. Sredstva za poticanje ženskog poduzetništva koja su uvedena 2005. te par godina bilježila rast, da bi onda padala i tri godine bila potpuno ukinuta, 2012. godine su ponovo uvedena i iznosila su oko 215.000 eura (423.642,00 km). Neki od problema su problem vlasništva žena (ukoliko žene nisu i na papiru vlasnice ne mogu aplicirati za sredstva), problem žena koje su vlasnice na papiru al ne i stvarno itd... Bevanda je govorila o aktivnostima i projektima Komore na ovom području, te navela važnost poboljšanja sustava umreženosti i povezivanja, financiranja, bolje suradnje s edukacijskim institucijama i dr.

Branka Vuksanović je referirala o sličnim problemima ženskog poduzetništva i u Crnoj Gori, gdje je svega 9,6% žena vlasnica poduzeća.

Satber Drishti iz Albanije je izvijestila da je njihovim Zakonom o ravnopravnosti spolova definirana kvota od preko 30% žena u tijelima vlasti i javnim institucijama. U Albaniji je udio ženskih tvrtki u ukupnom broju tvrtki 27%.

Nand Shani iz Vijeća za regionalnu suradnju BiH predstavio je aktivnosti Vijeća koje radi na Strategiji Jugoistočne Europe 2020. Regionalni projekt o ženskom poduzetništvu provodi se od 2012. godine s ciljem harmoniziranja svih inicijativa za žensko poduzetništvo. Fokusi su bili na postizanju jednakosti i smanjenju siromaštva.

Mary Ann Rukavina Cipetić, izvršna direktorica GTF Regionalnog centra za jednakost spolova iz Zagreba, govorila je o projektu "Žensko poduzetništvo – motor za stvaranje radnih mjesta u Jugoistočnoj Europi". Projekt je započeo u jesen 2012. godine, obuhvaća 9 zemalja jugoistočne Europe, a ciljna su mu grupa postojeće poduzetnice i njihovo jačanje, te stvaranje novih radnih mjesta.

Rukavina Cipetić je iznijela i prve podatke za bazu podataka o ženskom poduzetništvu u BiH. Analiziran je uzorak od 10.000 tvrtki u FBiH (što je otprilike pola od ukupnog broja poduzeća u Federaciji), od toga je 25% u većinskom ženskom vlasništvu. Podaci se odnose na 2011. godinu. Navedena ženska poduzeća obrću preko 1 milijardu eura, zapošljavaju 20.847 osoba (cca 8 zaposlenih po poduzeću), te su ostvarili dobit od 30-ak milijuna eura.

II. dio skupa bio je rezerviran za individualna predstavljanja poduzetnica i udruženja te primjere dobre praxe.

Hrvatsku udruhu poslovnih žena Krug, koja djeluje već 18 godina, predstavila je njena predsjednica Terezina Orlić. Osvrnula se na brojne aktivnosti i rezultate rada Kruga, te najavila i ujedno pozvala sudionice na dva važna skupa, koja će se u skorjoj budućnosti održati u Dubrovniku:

- 8. kongres poduzetnica jadransko-jonskog područja, u drugoj polovici listopada 2013. godine
- zasjedanje Svjetske organizacije poduzetnica FCEM, u travnju 2014. godine.

Oba skupa predstavljaju sjajne prilike za upoznavanje, umrežavanje i razmjenu iskustava.

Mirela Bulić, predsjednica splitskog ogranka Kruga, informirala je o projektu "Razvoj ženskog poduzetništva u Splitsko-dalmatinskoj županiji", koji se realizira u organizaciji Kruga ogranak Split i suradnji s Gradom Splitom, Splitsko-dalmatinskom županijom i HGK Županijskom komorom Split. Projektom se dodjeljuju bespovratna sredstva županijskim tvrtkama u većinskom ženskom vlasništvu, ukupan fond projekta koji su osigurali Grad i Županija iznosi 200.000,00 kuna, a maksimalni iznos pojedinačne potpore 10.000,00 kuna. Natječaj je trajao mjesec dana (14.03.-15.04.2013.), i u tijeku je odabir tvrtki kojima će se odobriti bespovratne potpore.

Ana Barać, direktorica Poduzetničkog centra Sinj predstavila je aktivnosti Centra, prvenstveno Sajam pršuta u Sinju koji organiziraju već osam godina, dok je o mladoj Asocijaciji poslovnih žena ONE sa sjedištem u Sarajevu, problemima s kojima se susreću (žene vlasnice samo na papiru) i njihovim fokusima (mentorstvo, donošenje zakona, promocija ženskog poduzetništva i dr.) govorila Amna Popovac, članica Upravnog odbora i jedna od osnivačica ove asocijacije.

Ružica Ćurković predstavila je Udruhu Attivo iz Kupresa, predstavila se i Udruga poduzetnika i poslodavaca UPIP iz Žepče, a Marija Crmarić, predsjednica Hrvatske obrtničke komore iz Splita iskoristila je priliku da sve pozove na Europsko natjecanje mladih florista u Splitu, 5.-8. rujna 2013. godine. Francesca Gironi iz Gospodarske komore Ancone upoznala je skup s udrugom poduzetnica iz regije Marche, koja obuhvaća 13.000 tvrtki iz poljoprivrednog sektora u ženskom vlasništvu.

Zaključci s okruglog stola:

- Potrebno je izraditi Strategiju razvoja ženskog poduzetništva u zemljama u kojima nije donesena.
- U Strategiju Jadransko-jonske makroregije, koja bi trebala biti gotova do sredine 2014. godine, svakako uključiti i prioritete ženskog poduzetništva.
- Potrebno je izraditi baze podataka u onim zemljama u kojima to još nije učinjeno.

Također je dogovoreno da se ubuduće standardiziraju uvjeti održavanja okruglih stolova, te da se radi isključivo uz simultano prevođenje.